

100% biologisch voer



Onderzoeksprogramma Biologische Veehouderij

In het onderzoeksprogramma Biologische Veehouderij wordt de economie niet uit het oog verloren. De projecten voor Bedrijfseconomisch perspectief zijn onderdeel van het onderzoeksprogramma Biologische Veehouderij. Ze richten zich op:

- Kostprijzen in de pluimveehouderij
- Scenariostudies in de veehouderij (varkens, pluimvee, melkvee).

Het onderzoek wil daarmee bijdragen aan de ontwikkeling van biologische systemen in deze sectoren en knelpunten helpen oplossen.

Participanten en financiering

Het onderzoek wordt uitgevoerd door Praktijkonderzoek van de Animal Sciences Group en gefinancierd door het Ministerie van LNV.

Meer informatie

Voor alle technische vragen over biologische veehouderij en het bestellen van infobladen Biologische Veehouderij: Bel de Biofoon, 0800 246 00 00 of kijk op www.biofoon.nl

Hogere kostprijs door 100% biologisch voer

Met 100% biologisch voer wordt de kostprijs hoger. Hoezo 100%? Vanaf 24 augustus 2005 komt het beperkte gebruik van gangbare grondstoffen in biologisch voer vrijwel zeker te vervallen. Dat moet dan voor 100% uit biologische grondstoffen bestaan. Tot nu toe wordt de 20% vrijstelling vooral ingevuld met eiwitrijke grondstoffen, de duurder bestanddelen van het voer. Wanneer die ook biologisch worden, zal de voerprijs met 5 tot 20 % toenemen.

In de praktijk is er discussie of die 100% haalbaar is. Het grootste knelpunt vormt de juiste aminozurenbalans. Een voer met een lager aminozuregehalte (voornamelijk methionine) kan lagere productieresultaten geven en mogelijk problemen op het gebied van gezondheid en welzijn (pikkerij bij leghennen). Izak Vermeij van Praktijkonderzoek ASG hierover: 'Mogelijk wordt de grens daarom beperkt tot 95% biologische grondstoffen. Of de grens komt wel bij 100% te liggen, waarbij echter synthetische aminozuren wel zijn toe-

gestaan. Het effect van de hogere voerprijs op de kostprijs van de producten (melk, vlees, eieren), hangt sterk af van het aandeel voerkosten in de totale kostprijs. In de melkveehouderij bestaat circa een derde van de kostprijs uit kosten voor voer, grasland en voedergewassen. In de biologische varkens-, vleeskuiken- en legpluimveehouderij bestaat de kostprijs voor bijna de helft uit voerkosten. Een voerprijsstijging van 10% leidt dan tot een 5% hogere kostprijs. Wanneer maar 95% biologische grondstoffen vereist zijn, zal de voerprijs minder stijgen. Waarschijnlijk in een orde van 3 tot 15%. De optie om 100% biologische grondstoffen met synthetische aminozuren toe te staan, is vanuit economisch oogpunt heel interessant. De toevoeging van 0,1% synthetisch methionine levert voedertecnisch een goed voer op, waarbij de voerprijsstijging beperkt kan blijven tot 5%. Het imago van de biologische veehouderij is echter ook belangrijk. Beperken van de kostprijsstijging door toe te geven op de eisen, kan een negatief effect hebben.'

Kostprijs eieren en kuikenvlees

Een scenariostudie vergeleek het huidige voer dat voor 80% uit biologische grondstoffen (bg) bestaat, met een drietal voersoorten: 1) 100% bg 2) 95% bg en 3) 100% bg met toevoeging van synthetisch methionine. Voor consumptie-eieren bedraagt de verwachte kostprijsstijging resp. 20%, 6% en 2%. Bij de optie met 100% bg is ook rekening gehouden met verslechtering van technische resultaten, vanwege lager methioninegehalte. Voor kuikenvlees bedraagt

de kostprijsstijging resp. 3%, 2% en 1%. Met de aanname dat de technische resultaten gelijk zijn aan de situatie met 80% bg. Op Het Spelderholt blijkt echter dat bij 100% biologisch voer de groei van vleeskuikens achterblijft. Hierdoor is de kostprijsstijging groter dan 3%.

	kostprijs
vleeskuikens	€ 1,87/kg aflevergewicht
legpluimvee	€ 1,94/kg ei (12,3 cent/ei)



WAGENINGENUR

For quality of life

Zelf voer mengen

Sommige biologische varkenshouders verbouwen zelf een deel van het voer of kopen dat als grondstof aan en mengen dat met het fabrieksvoer. Daarnaast vervoederen ze soms ook reststromen vanuit de levensmiddelenindustrie. Vooral granen en CCM (Corn Cob Mix), maar ook wei. Het kan financieel aantrekkelijk zijn om zelf voer te mengen. Sommige bedrijven mengen tot wel 40 of 50% CCM of triticale en 10-15% wei bij. De wei wordt alleen aan de vleesvarkens verstrekt; granen en CCM ook aan zeugen (tot 50%) en biggen (tot 30%). De mengvoerfabrikant levert dan een aangepast aanvullend mengvoer. Omdat nu nog 80% van het totale rantsoen uit biologische grondstoffen mag bestaan, wordt veelal gangbare wei gevoerd. De CCM en granen zijn meestal wel van biologische oorsprong.



De kostprijs van zelf verbouwde of aangekochte grondstoffen en van reststromen is in het algemeen lager dan die van het mengvoer. De mengvoerprijs voor vleesvarkens ligt tussen de € 30,- en 32,- per 100 kg. Als dit vanaf volgend jaar augustus 100% biologische grondstoffen moet bevatten, kan daar maar zo 10% bijkomen.

Zelf mengen resulteert in lagere voerkosten. Daartegenover staat dat de jaarlijkse kosten voor de menginstallatie en opslag van grondstoffen ook fors zijn. De varkenshouder moet zelf de rantsoensamenstelling in de gaten houden en het voeren is bewerklijker. Voor een bedrijf met 100 zeugen en bijbehorende vleesvarkens kost het al gauw vier uur per week. Ook vereist het de nodige technische kennis van de varkenshouder, omdat de voerinstallatie storingsgevoeliger wordt. Het zelf voer mengen mag bovendien geen negatieve invloed hebben op de slachterijresultaten. Zodra het magervleespercentage of de typebeoordeling minder wordt, kan dit zoveel aan uitbetaling schelen dat de besparing op voerkosten snel teniet is gedaan.



Gerrit Marsman heeft een gemengd bedrijf aan de Uiterdijkenweg in Marknesse. Deze Eko-boerderij "De Eerste" ligt op het voormalige strand van het IJsselmeer. Toen de Noordoostpolder droogviel was het de eerste boerderij die werd gebouwd. Met 55 melkkoeien is het nu deels een melkveehouderijbedrijf. Daarvoor is er 39 ha gras-klover, 6 ha mais, en 2 ha tarwe beschikbaar.

"Het krachtvoer is niet voor 100 % biologisch; het ruwvoer natuurlijk wel. Al vanaf 1987. De voerleverancier rekent het krachtvoer uit, op basis van de EKO-norm. Dit jaar hebben we er 2 ha eigen tarwe bij gekregen. Een beetje als voorloper om te kijken of de tarweteelt interessant is als we straks 100% krachtvoer moeten voeren. Een logische verordening. We hebben eertijds ook al 'es een periode 100

% biologisch krachtvoer verstrekt. Maar ja, toen was een aantal grondstoffen, zoals mineralen en de melasse om de brokjes te maken, biologisch niet verkrijgbaar. Nu wél.

De voerprijs zal daardoor straks ongetwijfeld gaan stijgen. Maar goed, we zijn toch ook niet bang als de melkprijs omhoog gaat.... Het is niet meer dan logisch. Dat zit aan elkaar vast. De kunst is om die voerprijs aan de verkoopkant weer terug te verdienen. De consument wil best betalen. Maar wij falen vaak in de vermarkting.

Ach, en dat 100 % biologische voeren goed is voor imago...Tja, dat is mooi, maar daar maakt de consument zich niet zo druk om. Die gaat echt niet nakijken of de koe wel 100 % biologisch vreet...

Eiwit moet je eigenlijk halen uit je eigen gras-klover of luzerne. Of welke eiwitbron je ook maar verbouwt. Dat is de basis. Als je veel eiwitten bij moet voeren in het rantsoen, dan ligt dat meestal aan het feit dat je zelf niet genoeg ruwvoer verbouwt.

Als je alles biologisch wilt, dan zijn er bepaalde natuurlijke grenzen. Als de eiwitten er niet zijn, of je kunt ze niet zelf verbouwen, dan is de consequentie dat de koe wellicht wat minder melk geeft. Nou ja, accoord, dan geeft ze wat minder. Dan hou je toch een koe meer.....! Daar moet je niet moeilijk over doen."

De reeks 'biologischonderzoekbericht' geeft een impressie van het onderzoek op het gebied van biologische landbouw en voeding van Wageningen UR. Dit is een uitgave van Praktijkonderzoek van de Animal Sciences Group van Wageningen UR, gefinancierd door het ministerie van LNV. Het onderzoek draagt bij aan verdere ontwikkeling van de biologische landbouw en het oplossen van knelpunten. Meer info: www.biologischelandbouw.net en www.biofoon.nl

Productie en fotografie: **Praktijkonderzoek Animal Sciences Group** Vormgeving: **Grafisch Atelier Wageningen** Druk: **Modern, Bennekom**